

collegevoorstel

afdeling
Cultuur, vastgoed en
ontwikkeling
dossiernummer
4379

steller
E.A.J. Extra
telefoon
06-43385217

gouda
27 oktober 2020

onderwerp
Steunmaatregelen Cultuur i.v.m. Covid-19

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders van Gouda besluit tot:

1. Het vaststellen van de Tijdelijke subsidieregeling covid-19 schade culturele sector Gouda 2020-2021;
2. Hiervoor een bedrag ter grootte van de rijksbijdrage (circa € 560.000) te onttrekken uit de algemene reserve en dit beschikbaar te stellen ten behoeve van de subsidieregeling, aangevuld met de reeds verkregen subsidie van de provincie;
3. De reeds bekend zijnde compenserende middelen vanuit het Rijk die in dit kader verstrekt worden, toe te voegen aan de algemene reserve;
4. De gemeenteraad te consulteren over het instellen van de Tijdelijke subsidieregeling covid-19 schade culturele sector Gouda 2020-2021;
5. Bij de vaststelling van de subsidies 2020 aan culturele organisaties rekening te houden met de gevolgen van de landelijke maatregelen in het kader van de bestrijding van Covid-19 waardoor prestatieafspraken mogelijk in mindere mate of op andere wijzen behaald worden en subsidies mogelijk zijn ingezet voor andere onvoorziene kosten.

1. Inleiding

Door de uitbraak van Corona in Nederland zijn door het kabinet vanaf 12 maart vergaande maatregelen genomen. Bijeenkomsten met meer dan 100 personen op publieke locaties zijn afgelast en men moest zoveel mogelijk thuiswerken. In de dagen daarna werden de maatregelen verder aangescherpt. Hierdoor moesten publieke locaties sluiten, ook in de culturele sector. In eerste instantie ging het om een periode van 3 weken, maar al snel werden de maatregelen voor een langere periode van toepassing. Inkomsten vielen weg, terwijl de kosten wel doorliepen. Vanaf juli waren er versoepelingen waarmee de cultuursector weer activiteiten kon uitvoeren en aanbieden, maar deze aangepaste activiteiten bleken vaak niet kostendekkend. Uit een eerdere inventarisatie is gebleken dat de totale schade door Corona in de Goudse cultuursector op basis van de huidige inzichten en eigen opgaven van organisaties, uitkomt op zo'n €1,5 tot 3,2 mln, de verliezen van de Schouwborg zijn hierbij inbegrepen.

Door de meest recente maatregelen die in zijn gegaan op 29 september en 13 oktober 2020, zullen de negatieve effecten van de cultuurcrisis verder toenemen.

Niet alle organisaties en verenigingen hadden dezelfde rechten qua Rijkscompensaties en in alle gevallen waren deze niet toereikend om alle doorlopende kosten te dekken. Vanaf het begin is het college in nauw contact geweest met diverse culturele organisaties in Gouda. Op 30 juni 2020 is er een brede inventarisatie t.b.v. de provincie in het college behandeld waarin de financiële impact op de culturele organisaties inzichtelijk is gemaakt.

Het college heeft eerder de wens uitgesproken culturele organisaties en verenigingen, groot en klein, op adequate wijze te willen ondersteunen, gezien het belang van hen voor Gouda. Naast de generieke ondersteuning die de gemeente biedt, zoals huurkorting voor huurders, wil het college de Goudse cultuursector ondersteunen met deze tijdelijke subsidieregeling.

2. Doel

Instemmen met een pakket aan maatregelen om de culturele sector van Gouda te ondersteunen die financiële schade ondervinden als gevolg van de uitbraak van Covid-19 en de in dat verband getroffen maatregelen, aanvullend op het eerder genomen besluit over de vastgoedportefeuille en de maatregelen specifiek voor de Schouwborg.

3. Argumenten

3.1 Argumenten beleid

De culturele organisaties zijn belangrijk voor de gemeente Gouda. Niet alleen de grote professionele organisaties, maar alle stichtingen en verenigingen die zich vanuit hun eigen passie, expertise en tak van sport inzetten voor Gouwenaren. Gouda mag zich rijk rekenen met een bloeiend cultureel klimaat. De grote voorzieningen, enthousiaste organisaties en inwoners zorgen voor een dynamische en aantrekkelijke stad. In de cultuurnota beschrijven we dit als het culturele vermogen van Gouda.

Verder spelen culturele organisaties en verenigingen een belangrijke rol op andere beleidsterreinen zoals toerisme en het sociaal domein. Door de aanwezigheid van onder andere cultuur is Gouda een aantrekkelijke stad om te bezoeken. Culturele activiteiten faciliteren ontmoetingen waardoor inwoners kunnen bouwen aan hun sociaal netwerk.

3.2 Argumenten Tijdelijke subsidieregeling Covid-19 schade culturele sector Gouda 2020-2021;

De culturele sector ondervindt, net als veel andere organisaties in onze gemeente, nadelige gevolgen van de coronacrisis. De mate waarin organisaties nadeel ondervinden van de crisis is zeer verschillend en afhankelijk van de aard van de activiteiten.

De culturele sector is buitengewoon hard getroffen door de coronacrisis. Daar ligt een aantal oorzaken aan ten grondslag:

- Seizoensgebonden karakter: veel organisaties hebben in de maanden van de lockdown en de zomermaanden normaliter een piek aan inkomsten, waarmee ze de kosten in de maanden dat er minder inkomsten zijn kunnen dekken.
- Niet alle culturele organisaties en verenigingen hebben aanspraak kunnen maken op TOGS vanwege een verkeerde sbi-code bij de KvK. Voor organisaties die wel aanspraak konden maken was de bijdrage een fractie van de maandelijkse kosten.
- De NOW-uitkering rekent met een gemiddeld kwartaal, terwijl veel cultuuruitingen een piek vertonen in het voorjaar.
- De cultuursector biedt activiteiten vaak aan tegen kostprijs om voor iedereen toegankelijk te zijn, waardoor het verdienmodel kleiner is.
- De sector is daarnaast afhankelijk van inkomsten uit horeca-opbrengsten en sponsoring, die beide ook zijn teruggelopen.
- Relatief veel culturele organisaties en verenigingen hebben een reservepositie die niet toereikend is om alle inkomstenverliezen nu te dekken.

De afgelopen periode heeft cultureel Gouda zich zeer wendbaar getoond. Zo zijn programma's omgegooid, activiteiten aangepast en men heeft nieuwe ruimtes gevonden als eigen ruimtes niet voldeden aan de richtlijnen. Dit heeft voor organisaties geleid tot extra kosten. Duidelijk is dat de huidige verdien capaciteit niet toereikend is voor de kosten die zij maken voor vaste lasten of de benodigde aanpassingen.

Met het instellen van de tijdelijke subsidieregeling willen we het culturele vermogen van Gouda zoveel als mogelijk behouden voor de stad. Met deze regeling willen we organisaties ondersteunen die de ontstane tekorten of extra kosten niet (volledig) kunnen opvangen, nadat zij, waar mogelijk, aanspraak hebben gemaakt op landelijke regelingen.

3.3 Argumenten regeling voor de periode 2020-2021

De regeling is nadrukkelijk van tijdelijke aard, specifiek voor de gevolgen die culturele organisaties en verenigingen in Gouda ondervinden door de maatregelen t.b.v. de bestrijding van Covid-19.

De regeling is toegankelijk voor Goudse culturele organisaties en verenigingen die kunnen aantonen dat:

- Zij financiële schade ondervinden als gevolg van Covid-19,
- Zij gebruik hebben gemaakt van landelijke vangnetregelingen zoals TOGS, TOZO, NOW en/of TVL.
- Of dat zij buiten de kaders van de vangnetregelingen vallen.
- Zij activiteiten bieden die bijdragen aan de doelstelling uit de nota "het cultureel vermogen van Gouda 2018-2022".

Zie de toegevoegde subsidieregeling en het aanvraagformulier voor verdere voorwaarden.

De eerste aanvraagronde waarin organisaties een subsidie kunnen aanvragen start op maandag 14 december.

Sluitingsdatum is op 7 januari 2021. De beoordeling en toekenning verloopt conform de Algemene Subsidieverordening Gouda 2003 (ASV). Er wordt gepoogd deze processen binnen 4 weken af te ronden, in plaats van de 6 weken die ervoor staan (conform de Algemene wet bestuursrecht).

Zo krijgen organisaties zo snel mogelijk uitsluitel.

Voor deze eerste aanvraagronde geldt, dat organisaties die reeds financiële steun (niet zijnde huurkorting) als Covid-19 compensatie hebben ontvangen van de gemeente, niet in aanmerking komen voor een bijdrage uit de subsidieregeling. In een eventuele 2de aanvraagronde, geldt deze uitsluiting niet.

Indien er na de eerste aanvraagronde middelen over zijn, worden deze gereserveerd voor een volgende aanvraagronde in het voorjaar en/of najaar van 2021. Het college zal apart beslissen over de start van een 2de en, indien mogelijk, een 3de aanvraagronde.

Door nu al rekening te houden met een langere looptijd van de regeling, en niet bijvoorbeeld een eenmalige regeling op te zetten, kan er in de komende periode flexibel geanticipeerd worden op de gevolgen van de Covid-19 crisis. Indien in de loop van 2021 blijkt dat het nu beschikbaar gestelde budget niet toereikend is, kan het college een afweging maken om het budget aan te vullen. Eventuele nieuwe toekenningen van het Rijk ter compensatie van coronaschade voor cultuur, worden meegenomen in een mogelijk besluit om het budget aan te vullen.

3.4 Argumenten financieel

Ondanks dat de totale schade in de Goudse cultuursector naar huidige inzichten en eigen opgaven van organisaties tussen de € 1,5 en € 3,2 miljoen bedraagt, wordt (met de kennis van nu) ingeschat dat we een substantiële slag kunnen maken met het gevraagde budget van € 560.000 om organisaties te steunen in de nu bekend zijnde problematiek.

Conform de systematiek die de gemeente hanteert, zal het benodigde budget voor de subsidie in eerste instantie gedekt worden vanuit de algemene reserve. De reeds aangekondigde compenserende middelen vanuit het Rijk worden dan vervolgens toegevoegd aan de algemene reserve.

Daarnaast is er een subsidieaanvraag ingediend bij de Provincie Zuid Holland. Het betreft een eenmalige subsidieregeling noodsteun culturele sector Zuid-Holland 2020, waar gemeente Gouda maximaal € 75.000 kon aanvragen. Op 19 oktober hebben we de beschikking van de Provincie ontvangen, met daarin de toekenning van een subsidie van € 75.000, conform de aanvraag.

Een voorwaarde die de provincie stelt, is dat de bijdrage aan de gemeente rechtstreeks ten goede komt aan vitale culturele instellingen. Niet alle culturele organisaties in Gouda passen in het kader dat de provincie in de regeling stelt. Het gaat om instellingen die uniek zijn in de gemeente en naast een lokale, ook een regionale functie hebben. Museum Gouda en Filmhuis Gouda zijn in deze aanvraag aangedragen als partijen die met de provinciale subsidie ondersteund kunnen worden.

Ook de inzet van deze middelen zullen langs de lijn lopen van de voorgestelde tijdelijke subsidieregeling. Het is mogelijk om, wanneer de vooraf opgegeven subsidiebesteding afwijkt, dit met een melding bij de provincie te verantwoorden.

Naar verwachting ontvangt de gemeente Gouda in totaal € 561.158 aan compensatiemiddelen vanuit het Rijk via het Gemeentefonds voor cultuur (niet dwingend geoormerkt) die voor de tijdelijke subsidieregeling aangewend kunnen worden. Dit bedrag is opgebouwd uit 2 afzonderlijk Rijksbesluiten.

Voor de periode maart-juni ontvangt de gemeente Gouda via het Gemeentefonds compensatiemiddelen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, ook voor cultuur.

Dit komt voort uit het besluit 28 mei 2020 van het kabinet om een bevoorschotting op de compensatie aan medeoverheden te verstrekken waarvan € 60 miljoen bestemd is voor cultuur. Het betreft de periode van medio maart 2020 tot en met 1 juni 2020. De achterliggende gedachte van dit budget is borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen nu onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. Het bedrag is toegevoegd aan het cluster Cultuur en ontspanning van de algemene uitkering.

Van deze € 60 miljoen ontvangt de gemeente Gouda een bedrag van € 280.579 ten behoeve van cultuur. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/kamerstukken/2020/05/28/kamerbrief-over-financiele-impact-corona-maatregelen-op-medeoverheden>

en

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2020/06/26/aanvullende-brief-gemeentefonds-juni-2020>

Op 28 augustus 2020 heeft OCW bekend gemaakt dat er een 2de steunpakket cultuur komt, waarvan wederom € 60 miljoen ten goede komt van gemeenten via de algemene uitkering. Wanneer wordt uitgegaan van dezelfde verdeelsleutel als de eerdere middelen, komt dit neer op nog eens € 280.579.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/documenten/kamerstukken/2020/08/28/tweede-steunpakket-culturele-en-creatieve-sector>

De definitieve verdeelsleutel is op het moment van schrijven nog onbekend.

3.5 Argumenten bij de vaststelling subsidie 2020 rekening houden met de gevolgen van Corona

De gemeente Gouda heeft met 5 culturele organisaties een meerjarige subsidierelatie. Dit zijn:

- Museum Gouda
- Cultuurhuis Garensponnerij
- Bibliotheek Gouda
- De Goudse Schouwburg
- Jeugdtheaterhuis Zuid Holland

De Firma van Drie ontvangt een jaarlijkse subsidie.

Door de onverwachte sluiting vanaf half maart, zijn ook alle activiteiten van deze zes organisaties komen te vervallen (of zijn verplaatst). In afgelopen periode heeft cultureel Gouda zich zeer wendbaar getoond; waar mogelijk zijn online activiteiten gestart en zijn nieuwe activiteiten in een rap tempo ontwikkeld. Kosteloos of op basis van vrijwillige donaties om het publiek vast te houden. Denk bijvoorbeeld aan het online Virusfestival van de Goudse Schouwburg. Cultuurhuis Garensponnerij en Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland hebben de cursussen die zich ervoor lenen, online voortgezet.

De activiteiten die voortvloeien uit de gemaakte prestatieafspraken, welke zijn vastgelegd in het cultuurbeleid, zijn de afgelopen maanden derhalve anders uitgevoerd als gevolg van de acute sluiting. Nu, met alle geldende beperkingen, is slechts een deel van de geplande activiteiten mogelijk. De afgelopen maanden hebben de organisaties zich ingespannen om activiteiten en aanbod om te buigen, om zoveel als mogelijk te voldoen aan de prestatieafspraken. Daar wordt bij de vaststelling van de subsidie over het boekjaar 2020 op getoetst.

Tegelijkertijd ondervinden alle culturele organisaties de financiële gevolgen van de crisis. Door de sluiting en later de beperkte openstelling, zijn de reguliere inkomsten uit activiteiten weggevallen, terwijl diverse bedrijfsmatige kosten en contractuele verplichtingen aan derden wel doorlopen. Voor een deel zijn zij daarin gecompenseerd, maar dit is niet altijd toereikend om alle kosten te dekken en lijden zij verliezen. Het is in deze omstandigheden redelijk om bij de vaststelling van de subsidie niet alleen te kijken naar het gerealiseerde activiteitsniveau, maar ook naar de reëel gemaakte kosten en geleverde inspanningen voor een alternatief aanbod.

Door nu al te besluiten bij de vaststelling over 2020 in redelijkheid om te gaan met de prestatieafspraken en de subsidie naar rato van de mogelijkheden af te rekenen, geeft dit bij de betreffende organisaties rust en meer zekerheid. De wethouder cultuur zal dit ook aankondigen tijdens de jaargesprekken met de organisaties die aan het einde van het jaar plaatsvinden.

3.6 Argumenten juridisch

Het instellen van een subsidieregeling is conform de ASV een collegebevoegdheid. Voor de tijdelijke subsidieregeling is het door de gemeenteraad vastgestelde cultuurbeleid de kapstok.

Desalniettemin wordt de gemeenteraad wel geconsulteerd over de subsidieregeling.

De tijdelijke subsidieregeling is tot stand gekomen in samenwerking met CJA en toegevoegd aan dit voorstel. Er is gekozen voor een subsidieplafond van € 560.000 (gebaseerd op de reeds bekend zijnde bijdrage van het Rijk) vermeerderd met de subsidie van de Provincie Zuid-Holland.

De verdeelsleutel leidt ertoe dat de subsidie naar rato wordt verdeeld over de culturele organisaties die aan de gestelde subsidievereisten voldoen. Dit voorkomt dat sommige aanvragers geheel achter het net vissen wegens het bereiken van het subsidieplafond. Ook is dit qua uitvoering beheersbaar en wordt het risico van bezwaren wegens een negatieve inhoudelijke beoordeling en/of te lage plaatsing in de rangschikking voorkomen. Het blijft natuurlijk wel mogelijk dat aanvragers alsnog bezwaar indienen tegen een (gedeeltelijke) afwijzing van de subsidieaanvraag.

Het college besluit nu tevens om met de vaststelling van de subsidie over 2020 van de organisaties waarmee we een subsidierelatie hebben, rekening te houden met de impact van Covid-19.

De impact van Covid-19 op de prestatieafspraken verschilt per organisatie, maar het is wel duidelijk dat de gestelde doelen voor dit jaar niet of niet volledig behaald worden.

Artikel 4:46 Awb over de vaststelling van subsidies biedt ruimte om hier rekening mee te houden. Het uitgangspunt is dat het bestuursorgaan de subsidie overeenkomstig de subsidieverlening vaststelt. Er *kan* voor een lagere vaststelling worden gekozen in de bij wet genoemde omstandigheden, maar dat is geen verplichting. Het is dus mogelijk om bij de vaststelling rekening te houden met de gepleegde inspanningen om de doelstellingen op andere wijze (zoveel mogelijk) te behalen, de reëel gemaakte kosten (ook voor de bedrijfsvoering) en/of extra kosten voor de benodigde aanpassingen voor het treffen van coronamaatregelen.

4. Kanttekeningen

4.1 Kanttekeningen; omvang schade groter dan het budget

Het is onmogelijk om alle culturele organisaties en verenigingen volledig te compenseren voor de inkomstenderving als gevolg van de crisis. Dat maakt dat de keuze is gemaakt in de regeling een maximaal aan te vragen bedrag te hanteren, gekoppeld aan de oorspronkelijk verwachte inkomsten van organisaties en verenigingen. Ook wordt in de regeling ervan uit gegaan dat de aanvrager, indien mogelijk, een deel van het eigen vermogen aanwendt om tekorten aan te vullen.

Wanneer het budget niet toereikend is om de goedgekeurde aanvragen conform het aangevraagde bedrag te honoreren, wordt het beschikbare budget evenredig verdeeld over de aanvragers volgens de zogenaamde kaasschaafmethode.

Indien besloten wordt de regeling in 2021 nog een keer open te stellen, door aanhoudende crisis, kan dit heroverwogen worden.

4.2 Kanttekeningen; administratieve last bij subsidie

Het inzetten van subsidie brengt een aanvullende administratieve last met zich mee voor culturele organisaties en verenigingen. Toch wordt er gekozen om een tijdelijke subsidieregeling in te stellen. Doordat de subsidie achteraf wordt verstrekt, zijn de administratieve lasten relatief laag. Het is wel mogelijk de aanvragen voorafgaande aan de beschikking (steekproefsgewijs) te controleren, al dan niet door het opvragen van aanvullende gegevens

4.3 Kanttekeningen; opmerking concerncontrol

In 2020 heeft de gemeente vrij veel uitgaven moeten doen als gevolg van de Corona-crisis. Ook gemeentelijke inkomsten moesten neerwaarts worden bijgesteld. De tweede begrotingswijziging 2020 laat zien, dat het totaal aan extra lasten, dan wel gereduceerde inkomsten, gesteld kan worden op € 2,4 mln. De lijn van het college was daarbij, dat deze extra lasten gedekt moesten worden uit de algemene reserve. Mogelijke compensatie vanuit het Rijk zou dan nadien toegevoegd worden aan deze zelfde algemene reserve. Het onderhavige voorstel ligt in deze lijn. Daarbij zij gesteld, dat de laatste inzichten

met betrekking tot de algemene reserve weinig optimistisch stemmen. Aangezien dit echter een concernbreed vraagstuk betreft, zal dit vraagstuk worden meegenomen in de derde begrotingswijziging.

5. Financieel kader/businesscase

Eerder is het college en de gemeenteraad geïnformeerd over de totale omvang van de schade door corona in de cultuursector; €1,5 tot 3,2 mln, de verliezen van de Schouwburg zijn hierbij inbegrepen. De totale omvang van de schade door Corona in de gemeente Gouda zijn eerder geschat op € 6,5 - € 10 miljoen, inclusief cultuur.

Voor de subsidieregeling wordt nu voorgesteld € 560.000 te onttrekken uit de algemene reserve. Dit bedrag is gebaseerd op de middelen die het Rijk via het gemeentefonds ter beschikking stelt aan gemeenten voor Coronaschade in de cultuursector. Het budget wordt vermeerderd met de subsidie van de provincie Zuid-Holland ter hoogte van € 75.000.

Bij het eerstvolgende P&C moment, beslist de gemeenteraad over de verdere onttrekkingen van het benodigde budget voor corona schade uit de algemene reserve. Indien de raad niet instemt met het benodigde budget, zal het benodigde budget onder programma 5 verrekend worden.

6. Vervolg/ planning

Het college wordt gevraagd in te stemmen met de tijdelijke subsidieregeling zoals die nu voorligt.

Op woensdag 11 november wordt de raad geconsulteerd over de subsidieregeling. Indien tijdens de raadsbijeenkomst zwaarwegende argumenten worden gegeven voor aanpassingen in de subsidieregeling, zal het college overwegen deze aanpassingen alsnog te verwerken in de regeling. Bij het eerstvolgende P&C moment, beslist de gemeenteraad over de verdere onttrekkingen van het benodigde budget voor corona schade uit de algemene reserve. De regeling zal naar verwachting op 14 december geopend worden voor aanvragen. Tot die tijd worden de nodige voorbereidingen getroffen.

De wethouder cultuur zal de organisaties met een vaste subsidiërelatie informeren over het besluit om bij de vaststelling van de subsidies 2020 rekening te houden met de bijzondere omstandigheden.